



UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Podstawy pedagogiki korekcyjnej Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Pedagogika (K) Specjalność Terapia pedagogiczna Jednostka organizacyjna Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia niestacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 13PDKOWTN.14S.11766.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy specjalnościowy Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe
Koordynator zajęć	Justyna Szymańska	
Prowadzący zajęcia	Justyna Szymańska	
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 18, Egzamin - Ćwiczenia: 9, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 5

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	zapoznanie z podstawową wiedzą dotyczącą istoty terapii pedagogicznej oraz organizacją procesu terapii pedagogicznej;
C2	zapoznanie z metodami, zasadami terapii pedagogicznej oraz możliwościami ich praktycznego zastosowania;
C3	zapoznanie studentów z założeniami pracy korekcyjno- kompensacyjnej z uczniem mającym trudności w uczeniu się, zaburzenia zachowania i emocji, itp.
C4	kształtowanie umiejętności diagnozowania trudności i niepowodzeń szkolnych uczniów;
C5	przygotowanie studentów do planowania strategii postępowania terapeutycznego wobec dzieci i młodzieży ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, zaburzeniami zachowania i emocji, itp.;
C6	przygotowanie studentów do projektowania zajęć korekcyjno- kompensacyjnych.

Wymagania wstępne

Podstawy wiedzy z pedagogiki, dydaktyki

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	definiuje pedagogikę korekcyjną, zna cele, etapy i rodzaje diagnozy pedagogicznej i terapii pedagogicznej i wyjaśnia znaczenie terapii pedagogicznej w procesie rozwoju i uczenia się jednostki;	E1K.W1, E1K.W3, PDK_K1_W01, PDK_K1_W03, PDK_K1_W04, PDK_K1_W05, PDK_K1_W09, PDK_K1_W13, PDK_K1_W15	Egzamin pisemny, Test, Prezentacja multimedialna, Portfolio
W2	zna rodzaje zaburzeń, przyczyny i objawy najczęstszych trudności edukacyjnych i potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki korekcyjnej w celu dokonania analizy trudności w uczeniu się uczniów;	E1K.W1, E1K.W3, PDK_K1_W01, PDK_K1_W09, PDK_K1_W15, PDK_K1_W16	Egzamin pisemny, Test, Prezentacja multimedialna, Portfolio
W3	posiada podstawową wiedzę na temat metod, form, zasad, strategii pracy korekcyjno- kompensacyjnej z dzieckiem/ucznem ze specyficznymi i niespecyficznymi trudnościami w uczeniu się i potrafi je dostosować adekwatnie do możliwości psychofizycznych dziecka oraz specyfiki przejawianych trudności;	E1K.W1, E1K.W3, PDK_K1_W01, PDK_K1_W04, PDK_K1_W05, PDK_K1_W09, PDK_K1_W10, PDK_K1_W15, PDK_K1_W16, PDK_K1_W17	Egzamin pisemny, Test, Prezentacja multimedialna, Portfolio
Umiejętności - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U1	opisuje sylwetkę pedagoga terapeuty w kategoriach jego kompetencji, predyspozycji osobowościowych, realizowanych zadań;	E1K.U1, PDK_K1_U01, PDK_K1_U02, PDK_K1_U08, PDK_K1_U09, PDK_K1_U10, PDK_K1_U11, PDK_K1_U12, PDK_K1_U13, PDK_K1_U14	Egzamin pisemny, Test, Prezentacja multimedialna, Portfolio
U2	jest przygotowany do aktywnego, odpowiedzialnego podejmowania działań pedagogicznych mających na celu pracę korekcyjno-kompensacyjną z dzieckiem/ucznem z trudnościami w uczeniu się (diagnoza, projektowanie, realizacja), a także jest zdolny do porozumiewania się z osobami uczestniczącymi w procesie wsparcia i terapii;	E1K.U1, E1K.U2, E1K.U3, PDK_K1_U01, PDK_K1_U02, PDK_K1_U03, PDK_K1_U08, PDK_K1_U09, PDK_K1_U10, PDK_K1_U12, PDK_K1_U13, PDK_K1_U14	Egzamin pisemny, Test, Prezentacja multimedialna, Portfolio
Kompetencji społecznych – Student/ka:			
K1	wykazuje zrozumienie i wrażliwość oraz gotowość do działania na rzecz dzieci/ucniów ze specjalnymi potrzebami, a także dostrzega i formułuje typowe dylematy moralne i etyczne związane z pracą nauczyciela, nauczyciela-wychowawcy i nauczyciela-terapeuty.	E1K.K1, E1K.K2, PDK_K1_K01, PDK_K1_K04, PDK_K1_K07, PDK_K1_K08	Egzamin pisemny, Test, Prezentacja multimedialna, Portfolio

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Pedagogika korekcyjna jako dziedzina pedagogiki, przedmiot i zadania pedagogiki korekcyjnej. Metody i techniki badań pedagogicznych w pedagogice korekcyjnej. Podstawowe pojęcia – ich różnicowanie i rozumienie. Terapia i wychowanie – relacja terminów. Wybrane koncepcje pedagogiczne w rozwoju myśli terapeutycznej. Terapia pedagogiczna – założenia i praktyka edukacyjna. Rozwój działań terapeutycznych w ujęciu historycznym.	W1	Wykład
2.	Rozwój psychoruchowy dziecka -prawidłowości i zaburzenia, modele	W2, W3, U2, K1	Wykład
3.	Rodzaje trudności w rozwoju i uczeniu się. Przyczyny i objawy zaburzeń emocjonalnych i w zachowaniu, zaburzeń komunikacji językowej, zaburzeń ze spektrum autyzmu, zaburzeń sensorycznych, motorycznych, niepełnosprawności intelektualnej, zaburzeń związanych z przewlekłą chorobą somatyczną, sprzężonych niepełnosprawności, zaburzeń neurodynamiki itp., a proces nauczania-uczenia się. Ujęcia definicyjne i orientacje teoretyczne.	W2, W3, U1, U2, K1	Wykład, Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
4.	Charakterystyka trudności w uczeniu się. Specyficzne trudności w czytaniu i pisaniu – dysleksja rozwojowa. Czytanie i pisanie jako złożone czynności psychiczne. Przyczyny specyficznych trudności w czytaniu i pisaniu. Funkcjonowanie szkolne ucznia z zakłóceniami rozwoju psychoruchowego. Trudności w uczeniu się a zaburzenia zachowania. Uczeń z zespołem nadpobudliwości psychoruchowej. Zachowania agresywne – wybrane aspekty. Lateralizacja i jej typy, objawy trudności w zaburzonej lateralizacji. Leworęczność.	W2, W3, U1, U2, K1	Wykład, Ćwiczenia
5.	Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne – definiowanie i organizacja. Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne jako pomoc psychologiczno-pedagogiczna. Organizowanie i realizacja zajęć korekcyjno-kompensacyjnych. Diagnozowanie pedagogiczne. Kwalifikowanie uczniów. Opracowanie programu. Przygotowanie scenariusza i konspektu. Konstruowanie karty terapeutycznej ucznia. Miejsce realizacji zajęć i jego aranżacja. Zasady prowadzenia zajęć korekcyjno-kompensacyjnych. Wybrane programy do terapii pedagogicznej.	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Wykład, Ćwiczenia
6.	Programy, metody i ćwiczenia do pracy korekcyjno-kompensacyjnej Usprawnianie i korygowanie funkcji percepcyjno-motorycznych i językowych: Praca korekcyjno-kompensacyjna – Helena Skibińska. System percepcyjno-motoryczny – Newell C. Kephart . Propozycje ćwiczeń – Jadwiga Jastrząb. Metoda dobrego startu – Marta Bogdanowicz. Program rozwijania świadomości fonologicznej – Alicja Maurer. Postępowanie korekcyjno-wychowawcze wobec dzieci leworęcznych. Program rozwijający percepcję wzrokową – Marianne Frostig i David Horne. Usprawnianie i doskonalenie procesu czytania i pisanie: Ćwiczenia w czytaniu i pisaniu – Irena Czajkowska i Kazimierz Herda. Praca wyrównawcza – Teresa Gąsowska i Zofia Pietrzak-Stępkowska. Ćwiczenia ułatwiające naukę czytania i pisanie – Krystyna Grabałowska, Jadwiga Jastrząb, Janina Mickiewicz i Maria Wojak. Koncepcja reedukacji – Barbara Zakrzewska. Metoda 18 struktur wyrazowych – Ewa Kujawa i Maria Kurzyna. Nowatorskie metody nauki czytania i pisanie: Metoda nauki czytania globalnego – Glenn Doman. Symultaniczno-sekwencyjna metoda nauki czytania – Jagoda Cieszyńska. Wertykalna metoda czytania – Jadwiga Włodek-Chronowska. Nauka czytania i pisanie – Irena Majchrzak. Metoda fonetyczno-literowo-barwna – Bronisław Roślowski. Metoda barwno-dźwiękowa – Helena Metera .	W2, W3, U1, U2, K1	Ćwiczenia
7.	Działania wychowawczo-terapeutyczne w redukowaniu trudności uczniów. Techniki relaksacji – rozwój i ich zastosowanie w praktyce szkolnej. Relaksacja w terapii pedagogicznej – przegląd piśmiennictwa. Wybrane techniki i ćwiczenia relaksacyjne. Zasady stosowania relaksacji w pracy nauczyciela. Praca wychowawczo-terapeutyczna z uczniem z ADHD. Praca wychowawczo-terapeutyczna z uczniem agresywnym	W2, W3, U2, K1	Ćwiczenia
8.	Wybrane metody wspomagające terapię pedagogiczną	W3, K1	Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
9.	Sylwetka i przygotowanie zawodowe pedagoga korekcyjnego. Kompetencje, cechy osobowe, predyspozycje zawodowe nauczyciela terapeuty. Warsztat terapeutyczny nauczyciela.	W1, W2, W3, U1, U2, K1	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny
Ćwiczenia	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Dyskusja, Metoda ćwiczeniowa, Metoda warsztatowa, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Pozytywny wynik egzaminu/testu. Procentowa skala ocen z testu: Poniżej 51%. - ocena niedostateczna (2,0) - od 51 do 60 %. - ocena dostateczna (3,0), - od 61 do 70 %. - ocena dostateczna plus (3,5), - od 71 do 80 %. - ocena dobra (4,0), - od 81 do 90 %. - ocena dobra plus (4,5), - od 91 do 100 %. - ocena bardzo dobra (5,0)
Ćwiczenia	Obecność na zajęciach (dopuszczalna 1 nieobecność, pozostałe należy odpracować), aktywność na zajęciach, opracowanie problemu w formie prezentacji multimedialnej - ocenie podlega: poprawność merytoryczna oraz wyczerpanie podjętego tematu, dobór literatury przedmiotu, zachowanie cech dobrej prezentacji – hasłowość, przejrzystość, komunikatywność, jakość wizualna i techniczna prezentacji,

Literatura

Obowiązkowa

1. Skałbani B., Lewandowska-Kidoń T., Terapia pedagogiczna w teorii i działaniu, Kraków 2019
2. Sinica M., Rudzińska – Rogoża A. (red.) , W kręgu specyficznych trudności w uczeniu się czytania i pisania, Zielona Góra 2005
3. Skibska J., Wojciechowska J. (red.), Diagnoza i terapia pedagogiczna w przestrzeni edukacyjnej, Kraków 2014

Dodatkowa

1. Byers R., Jak zaplanować pracę z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych: opracowanie metodyczne dla nauczycieli, Warszawa 2002
2. Sosin I. (red.), Terapia pedagogiczna uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, Warszawa 2008
3. Deptuła M. (red.), Diagnostyka, profilaktyka, socjoterapia w teorii i praktyce pedagogicznej, Bydgoszcz 2005
4. Skorek M. (red.), Terapia pedagogiczna, t.1 i 2, Kraków 2005

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	18

Ćwiczenia	9
Czytanie wskazanej literatury	15
Przygotowanie pracy pisemnej	20
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	15
Przygotowanie do zajęć	25
Przygotowanie do egzaminu	25
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 127
Liczba punktów ECTS	ECTS 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PDK_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podnoszenia poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia
PDK_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do zachowania się w sposób profesjonalny, czynienia refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej
PDK_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne i zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie
PDK_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego przygotowywania się do swojej pracy, projektowania i wykonywania działań pedagogicznych
PDK_K1_U01	Absolwent/ka potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych; analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej
PDK_K1_U02	Absolwent/ka potrafi zastosować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania problemów edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, a także motywów i wzorów ludzkich zachowań, w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
PDK_K1_U03	Absolwent/ka potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania motywów i wzorów ludzkich zachowań, diagnozowania i prognozowania sytuacji oraz analizowania strategii działań praktycznych w odniesieniu do różnych kontekstów działalności pedagogicznej, w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
PDK_K1_U08	Absolwent/ka potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie, popierając je argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów
PDK_K1_U09	Absolwent/ka potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań związanych z różnymi sferami działalności pedagogicznej, w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
PDK_K1_U10	Absolwent/ka potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania, interpretowania oraz projektowania strategii działań pedagogicznych; potrafi generować rozwiązania konkretnych problemów pedagogicznych i prognozować przebieg ich rozwiązywania oraz przewidywać skutki planowanych działań, w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
PDK_K1_U11	Absolwent/ka potrafi animować prace nad rozwojem uczestników procesów pedagogicznych oraz wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy, a także inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie
PDK_K1_U12	Absolwent/ka potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w podejmowanej działalności, dostrzega i analizuje dylematy etyczne; przewiduje skutki konkretnych działań pedagogicznych
PDK_K1_U13	Absolwent/ka potrafi pracować w zespole pełniąc różne role; umie przyjmować i wyznaczać zadania, ma elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych, w szczególności w zakresie wybranego modułu specjalnościowego
PDK_K1_U14	Absolwent/ka potrafi dokonać analizy własnych działań i wskazać ewentualne obszary wymagające modyfikacji w przyszłym działaniu
PDK_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie elementarną terminologię używaną w pedagogice z uwzględnieniem terminologii związanej z wybranym modułem specjalnościowym i rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pokrewnych dyscyplin naukowych
PDK_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie teorię wychowania i kształcenia oraz działalność związaną z wybranym modułem specjalnościowym, ich filozoficznymi, społeczno-kulturowymi, historycznymi, biologicznymi, psychologicznymi i medycznymi podstawami
PDK_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane koncepcje człowieka: filozoficzne, psychologiczne i społeczne stanowiące teoretyczne podstawy działalności pedagogicznej

Kod	Treść
PDK_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie rozwój człowieka i jego funkcjonowanie, oraz ich nieprawidłowości w cyklu życia, zarówno w aspekcie biologicznym, jak i psychologicznym oraz społecznym
PDK_K1_W09	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe teorie dotyczące wychowania, uczenia się i nauczania, z uwzględnieniem działalności związanej z wybranym modułem specjalnościowym, rozumie różnorodne uwarunkowania tych procesów
PDK_K1_W10	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowany sposób zasady funkcjonowania różnych środowisk wychowawczych z uwzględnieniem środowisk związanych z wybranym modułem specjalnościowym, ma wiedzę o ich specyfice i procesach w nich zachodzących
PDK_K1_W13	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowany sposób założenia różnych subdyscyplin pedagogiki z uwzględnieniem subdyscypliny związanej z wybranym modułem specjalnościowym, obejmującą terminologię, teorię i metodykę
PDK_K1_W15	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe determinanty funkcjonowania uczestników działalności edukacyjnej, wychowawczej, opiekuńczej, terapeutycznej, kulturalnej i pomocowej
PDK_K1_W16	Absolwent/ka zna i rozumie podstawy metodyki wykonywania typowych zadań, zna normy, procedury stosowane w różnych obszarach działalności pedagogicznej, z uwzględnieniem metodyk związanych z wybranym modułem specjalnościowym
PDK_K1_W17	Absolwent/ka zna i rozumie teoretyczne podstawy bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, z uwzględnieniem instytucji związanych z wybranym modułem specjalnościowym
E1K.K1	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do autorefleksji nad rozwojem zawodowym;
E1K.K2	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych.
E1K.U1	Absolwent/ka potrafi analizować podstawy pedagogiki korekcyjnej; analizować i definiować pojęcie, cele, zadania, zasady, przedmiot i podmiot oddziaływań pedagogiki korekcyjnej; interpretować korekcję i kompensację jako oddziaływania terapeutyczne wobec dziecka z grupy ryzyka specyficznych trudności w uczeniu się oraz uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się; różnicować zwykłe i specyficzne trudności w uczeniu się; prezentować obraz kliniczny i psychologiczny ucznia ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się; charakteryzować miejsce ucznia ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się w polskim systemie edukacji oraz w systemach wybranych państw; określać postawy nauczycieli wobec ucznia ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się;
E1K.U2	Absolwent/ka potrafi analizować medyczne podstawy pedagogiki korekcyjnej oraz funkcjonowanie ośrodkowego układu nerwowego w kontekście specyficznych trudności w uczeniu się; określać etiopatogenezę specyficznych trudności w uczeniu się;
E1K.U3	Absolwent/ka potrafi analizować psychologiczno-pedagogiczne aspekty pedagogiki korekcyjnej i oddziaływań terapeutycznych; analizować podstawy neuropsychologii; określać psychologiczne uwarunkowania procesów poznawczych i logopedyczne aspekty specyficznych trudności w uczeniu się;
E1K.W1	Absolwent/ka zna i rozumie podstawy pedagogiki korekcyjnej: pojęcie, cele, zadania, zasady, przedmiot i podmiot oddziaływań pedagogiki korekcyjnej, zasady korekcji i kompensacji jako oddziaływań terapeutycznych wobec dziecka z grupy ryzyka specyficznych trudności w uczeniu się oraz uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się czytania, pisania oraz liczenia, zwykłe i specyficzne trudności w uczeniu się, obraz kliniczny i psychologiczny ucznia ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się; miejsce ucznia ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się w polskim systemie edukacji oraz w systemach wybranych państw; postawy nauczycieli wobec ucznia ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się;
E1K.W3	Absolwent/ka zna i rozumie psychologiczno-pedagogiczne aspekty pedagogiki korekcyjnej i oddziaływań terapeutycznych; podstawy neuropsychologii; psychologiczne uwarunkowania procesów poznawczych; logopedyczne aspekty specyficznych trudności w uczeniu się;